

KOMENTÁR **k ročnému výkazu o knižnici** **za rok 2012**

Štatistické výkazy KULT za rok 2012 knižnice spracovali a poskytli v tlačenej aj elektronickej forme pomocou automatizovaného systému Štatistika knižníc online. Knižnice ako prvé inštitúcie rezortu kultúry už po siedmykrát vyplnili elektronický formulár prostredníctvom internetu a odoslali ho priamo do databázy na MK SR. Vytvorenie elektronického formulára s logickými kontrolami medzi údajmi uľahčuje knižniciam jeho vyplnenie. Ministerstvo pre knižnice bez prístupu na internet zabezpečilo tlačené formuláre. Po nahraní formulárov do databázy MK SR, zabezpečilo už siedmykrát prehľadné spracovanie a priebežné vystavenie na webe vybraných štatistických údajov o knižniciach v rôznych tabuľkách, vrátane štatistickej ročenky pre verejnosť na adrese: <http://registerkultury.gov.sk/statistika2011/rocenka.php>.

Ročenka umožňuje nielen rýchle zverejnenie dosiahnutých výsledkov knižníc, ale aj ľahké vyhľadávanie potrebných údajov a tiež chybných už počas spracovania štatistiky o knižniciach. Po prvýkrát odbor informatiky MK SR poskytol pre spracovanie štatistickej ročenky v printovej forme prekonvertované tabuľky online ročenky do Excelu, čím sa nielen ušetril čas, ale eliminuje sa aj možnosť preklepov, ktorá vznikala pri ručnom prepisovaní jednotlivých údajov do prepočtových tabuliek. Oddelenie pre rozvoj knižničného systému odboru Služby v SNK, regionálne knižnice s krajskou pôsobnosťou, regionálne knižnice a ústredné knižnice sietí špeciálnych knižníc metodicky usmerňovali jednotlivé spravodajské jednotky pri vyplňovaní online formulára, skontrolovali výkazy v tlačenej a elektronickej forme, opravili chybné údaje v tlačенých a internetových formulároch a nahrali ich do databázy MK SR. Svoju úlohu zvládli včas. Vyplnenie jedného online formulára jednotlivými spravodajskými jednotkami trvalo v priemere 1 hodinu.

Oddelenie pre rozvoj knižničného systému odboru Služby v SNK realizovalo spracovanie sumárov podľa požiadaviek odboru informatiky MK SR a Štatistického úradu SR. Jednotlivé tlačené výkazy s pečiatkou a podpisom štatutára zo všetkých spravodajských jednotiek spracúva Oddelenie pre rozvoj knižničného systému na archiváciu v Registratúrnom stredisku v Slovenskej národnej knižnici Martin. Štatutári knižníc na identifikačných listoch formulárov vyznačili kódom 1 potvrdenie o súhlase (prípadne kódom 0 o nesúhlase) so zverejnením individuálnych údajov, okrem toho štatutári knižníc vyplnili, opečiatkovali a podpísali Vyhlásenie o súhlase so zverejnením dôverných štatistických údajov, ktoré je prílohou k štatistickému formuláru.

1. Verejné knižnice

Počet verejných knižníc v roku 2012 bol 2196, čo je v porovnaní s rokom 2011 celkový úbytok o 339 knižníc. Veľký rozdiel v celkovom počte knižníc bol spôsobený zmenou metodiky vykazovania stagnujúcich knižníc, prestali sme štatisticky sledovať knižnice stagnujúce dlhšie než 5 rokov.

Opäť došlo k nárastu počtu zrušených knižníc. V roku 2012 bolo zrušených až 47 knižníc, niektoré z nich boli zlúčené so školskými knižnicami a ich štatistické výsledky sa budú vykazovať ďalej len v štatistike MŠ SR ako o školskej knižnici, niektoré zlúčené knižnice ostávajú v sieti verejných knižníc. Z celkového počtu 2196 bolo 1891 fungujúcich, 258 stagnujúcich a 47 zrušených knižníc, čo bol pokles fungujúcich oproti roku 2011 až o 25 a rovnako nárast zrušených o 25 knižníc. Počet fungujúcich knižníc sa znížil o 340 v porovnaní so stavom v roku 2006, kedy boli knižnice vďaka online vyplňovaniu formulárov KULT (MK SR) 10-01 rozdelené na fungujúce, stagnujúce a zrušené. Preto

porovnávame štatistické údaje o fungujúcich knižniciach za rok 2012 so štatistickými údajmi o fungujúcich knižniciach za rok 2006.

Celkový počet knižničných jednotiek (KJ) vo verejných fungujúcich knižniciach v r. 2012 bol 16 388 061, znížil sa o 146 546 KJ oproti r. 2011, avšak v porovnaní s r. 2006 došlo k jeho poklesu o 1 209 700 KJ. V r. 2006 bolo vo fungujúcich knižniciach na 1 obyvateľa SR k dispozícii 3,262 KJ, v r. 2012 už len 3,028 KJ. Pre porovnanie, v r. 2000 mali verejné knižnice v SR knižničný fond s počtom 19 090 171 KJ, na 1 obyvateľa pripadalo 3,533 KJ.

Poznámka: Údaje o počtoch obyvateľov SR v jednotlivých rokoch sú čerpané z portálu Štatistického úradu SR.

Fond 258 stagnujúcich knižníc do 5 rokov v r. 2012 predstavoval 695 564 KJ. Fond všetkých 597 stagnujúcich knižníc v r. 2011 predstavoval 1 303 430 KJ.

Celkový prírastok do knižničných fondov fungujúcich verejných knižníc bol 243 932 KJ, čo bol pokles o 15 998. Poklesol tiež prírastok kúpou o 1 170 KJ na celkový prírastok kúpou 165 212, čo predstavuje len 13,57 % odporúčaného prírastku.

S ohľadom na úlohy a poslanie verejných knižníc, podľa počtu obyvateľov SR k 31.12.2012 - 5 410 836 by podľa medzinárodnej knihovníckej organizácie IFLA mali mať ročný prírastok najmenej 1,217 mil. KJ.

Pokračuje aj pokles počtu titulov dochádzajúcich periodík o 12 na 6 834 (v r. 2006 8 024 titulov periodík), k miernemu nárastu došlo v počte získaných titulov zahraničných periodík o 25, na celkových 756 (v r. 2006 866), počet exemplárov dochádzajúcich periodík vzrástol o 1 120 na celkových 9 150 (v r. 2006 9 464).

Pretrvávajúci nepriaznivý stav v budovaní knižničných fondov verejných knižníc sprevádza pokles počtu výpožičiek. V r. 2012 klesol o 576 081 KJ (v roku 2011 sme zaznamenali pokles výpožičiek o 652 362, v r. 2010 pokles o 391 879) na celkových 16 899 062 realizovaných výpožičiek, pokles znamenal zníženie počtu výpožičiek o 3,3 % oproti r. 2011. Oproti r. 2006 došlo k poklesu počtu výpožičiek vo fungujúcich verejných knižniciach o 3 920 243, oproti r. 2000 došlo k poklesu o 8 118 790 výpožičiek.

Okrem využívania základných knižničných služieb, pretrváva tendencia nárastu využívania medziknižničnej výpožičnej služby (MVS) z iných knižníc. V roku 2012 bolo týchto výpožičiek realizovaných 29 609, čo bol nárast o 797. Z iných knižníc prostredníctvom MVS realizovali 6 689 výpožičiek. Menej sú vo verejných knižniciach využívané výpožičky prostredníctvom medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby (MMVS), v r. 2012 bolo realizovaných z iných knižníc 273 výpožičiek MMVS a 58 výpožičiek iným knižniciam. Pokračuje aj zvýšený záujem o využívanie rešeršnej služby vo verejných knižniciach, v r. 2012 vypracovali 5 631 rešerší a 1 296 bibliografií.

Pretrváva tendencia poklesu počtu registrovaných aktívnych používateľov. V r. 2012 došlo k ich úbytku o 15 393 (v r. 2011 bol úbytok o 20 426) na celkových 470 429 používateľov, úbytok predstavoval 3,17 % (v r. 2011 4 %). Od r. 2006 došlo k úbytku o 92 912 registrovaných aktívnych používateľov, v porovnaní s r. 2000 k úbytku o 226 577 používateľov. Počet registrovaných aktívnych používateľov v r. 2012 predstavuje 8,69 % z počtu obyvateľov SR k 31.12.2012, v r. 2006 to bolo 10,44 %.

Mení sa charakter poskytovaných a využívaných služieb verejných knižníc: klesá objem čitateľov textových dokumentov a rastie počet používateľov, ktorí využívajú elektronické služby a informácie prostredníctvom webov knižníc a zároveň stúpa aj záujem o vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia knižníc, ktoré navštevuje verejnosť aj bez registrácie v knižnici. V súvislosti s uvedenou zmenou vo využívaní služieb knižníc, došlo v r. 2 010 k zmene metodiky vykazovania návštevníkov knižnice, pretože okrem fyzických osôb sa začali uvádzať aj návštevníci online služieb. Dochádza k poklesu fyzických návštevníkov knižníc: kým v r. 2010 bol zaznamenaný pokles návštevníkov o 203 243, v r. 2011 to bol pokles o 66 926 a v r. 2012 pokles o 296 056 na celkový počet návštevníkov 5 649 449. Vzrástol však počet návštevníkov online služieb na celkový počet 2 720 064, čo bol nárast o 521 779 oproti r. 2 011.

Sústavne stúpa počet návštevníkov podujatí, v roku 2012 ich počet stúpol o 43 681 (v r. 2011 nárast o 64 204) na 770 700. Knižnice reagujú na záujem verejnosti o podujatia zvyšovaním počtu realizovaných vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, pričom návštevníci podujatí sú aj bez registrácie v knižnici. V r. 2012 stúpol ich počet o 26 na celkový počet 27 399 podujatí. V porovnaní s r. 2006 došlo k nárastu realizovaných podujatí o 3 870 pri úbytku 340 fungujúcich knižníc, ktoré ich realizujú, v porovnaní s r. 2000 je to nárast realizovaných podujatí o 5 065. Dlhodobý vysoký je aj počet podujatí zameraných na informačnú výchovu, v r. 2012 ich realizovali 7 459, čo bol pokles o 516. V r. 2012 vykonali metodičky regionálnych knižníc 1 555 metodických návštev v obecných knižniciach, čo znamená, že nemohli navštíviť počas roka ani raz každú z 1891 fungujúcich knižníc, pritom navštevujú aj zriaďovateľov stagnujúcich knižníc. V porovnaní s r. 2006 sme zaznamenali pokles metodických návštev o 482 a v porovnaní s r. 2000, kedy vstúpil do platnosti Zákon o knižniciach č. 183/2000, pokles o 1 121 metodických návštev. Zákon o knižniciach uložil knižniciam povinnosť zaregistrovať sa v Zozname knižníc SR vedenom na MK SR. Až v r. 2012 sme po 1.-krát overili počet zaregistrovaných fungujúcich verejných knižníc, bolo ich 1 263, čo predstavuje len 66,8 % knižníc, ktorých zriaďovatelia splnili svoju povinnosť podľa Zákona o knižniciach.

V roku 2012 bolo len 492 verejných knižníc s internetom pre verejnosť, čo bol nárast o 10. Pokračuje pokles počtu PC s internetom pre verejnosť o 31 (v r. 2011 pokles o 10) na celkový počet 1 838 PC. Vlastnú webovú stránku uviedlo 105 knižníc, len 91 knižníc má svoj elektronický katalóg na internete, čo bol nárast o 8, zaznamenali 1 283 125 vstupov do týchto katalógov, to znamená nárast o 229 333 (v r. 2011 nárast o 104 673) vstupov. Knižnice uviedli počet zodpovedaných dopytov v elektronických referenčných službách – 22 371, čo bol nárast o 5 421, počet vyhľadávaní v licencovaných elektronických informačných zdrojoch bol 7 256, čo bol nárast o 1 496.

Používatelia mohli využívať 48 licencovaných internetových prameňov, čo bol nárast o 4. Využívanie elektronických služieb knižníc významne narastá a stáva sa prirodzeným sprievodným javom informatizácie a internetizácie spoločnosti, vedie k čiastočnému nahrádzaniu klasických knižničných služieb, pretože online katalógy sú využívané aj neregistrovanými používateľmi a dokumenty sú vyhľadávané a objednávané aj bez fyzických návštev knižnice.

Celkový počet pracovníkov sústavne klesá, v r. 2012 sa znížil až o 60 (v r. 2 011 o 51) zamestnancov na 1 402, z nich vykonávalo knihovnícke činnosti 1 125 zamestnancov, čo bol pokles až o 73 (v r. 2011 pokles o 75). Len 98,8 zamestnancov vykonávajúcich knihovnícke činnosti malo vysokoškolské knihovnícke vzdelanie, čo bol úbytok o 1,2 (2011 úbytok o 4,5) prepočítaného úväzku, iné vysokoškolské vzdelanie malo 187,7 zamestnancov, čo bol nárast o 16,7 úväzku. Stredoškolské knihovnícke vzdelanie malo 571 pracovníkov, čo bol pokles o 64,6 úväzku. Pre porovnanie, v r. 2006 mali verejné knižnice SR 1 625 zamestnancov a v r. 2000 mali 1 801 zamestnancov, z nich malo knihovnícke vzdelanie 1 025 zamestnancov.

Celkové náklady na činnosť fungujúcich verejných knižníc boli 20 090 665 Eur, čo bol mierny nárast o 227 837 Eur, avšak v r. 2011 bol pokles o 609 152 Eur a v r. 2010 bol tiež pokles o 417 319 Eur.

Zaznamenali sme aj mierny nárast nákladov na nákup knižničného fondu o 13 413 Eur (v r. 2011 nárast o 45 296 Eur) na celkových 1 461 474 Eur, avšak pre porovnanie: náklady na nákup knižničného fondu boli v r. 2008 1 848 651 Eur, čo bolo o 387 177 Eur viac, než v r. 2012.

Úbytok počtu zamestnancov znamená aj znižovanie mzdových nákladov, v r. 2012 o 48 124 Eur na 10 206 914,57 Eur, čo predstavuje priemernú mzdu vo verejných knižniciach 606,5 Eur (v r. 2011 584,4 Eur). Po 2.-krát knižnice uviedli náklady na pracovníkov na dohodu 315 469,87, čo bol nárast nákladov o 23 224 Eur.

Kapitálové výdavky verejných knižníc boli vo výške 292 819 Eur, z nich bolo na výstavbu a rekonštrukciu vynaložených 159 009 Eur, 133 810 Eur predstavovali ostatné kapitálové výdavky.

2. Vedecké knižnice

Počet vedeckých knižníc sledovaných v rezorte kultúry je 9. 3 akademické a zároveň špecializované vedecké knižnice sa vykazujú od roku 2 007 len ako akademické v rezorte školstva: Slovenská ekonomická knižnica EU v Bratislave, Slovenská poľnohospodárska knižnica pri SPU v Nitre a Slovenská lesnícka a drevárska knižnica pri TU vo Zvolene. Knižničný fond 9 vedeckých knižníc zahŕňal 14 211 447 knižničných jednotiek (KJ), čo bol nárast o 124 497 KJ (v r. 2011 bol nárast o 127 491 KJ, v r. 2 010 bol nárast o 113 103 KJ). Celkový prírastok bol v roku 2012 147 443 KJ, z toho mala SNK Martin prírastok 56 783 KJ. V porovnaní s r. 2011 došlo k poklesu celkového prírastku do fondov vedeckých knižníc o 15 233 KJ. Povinný výtlačok predstavoval prírastok 64 106 KJ, čo bol nárast o 2 459 KJ oproti r. 2011, z toho SNK MT získala 21 436 KJ a UK Bratislava 20 008 KJ. Darom získali vedecké knižnice 28 604 KJ, z toho SNK MT 9 397 KJ.

Podstatný prírastok kúpou, ktorý predstavuje aktívnu akvizíciu, sa zvýšil o 8 489 KJ (v r. 2011 sa zvýšil o 1 538 KJ, v r. 2 010 sa znížil o 4 111 KJ). Najväčší prírastok kúpou získala SNK Martin 23 825 KJ, nasleduje ŠVK Prešov s 6 129 KJ a ŠVK Košice s 4 577 KJ. Najmenej prírastkov kúpou získala Slovenská lekárska knižnica v NCZI Bratislava 698 KJ, nasleduje Slovenská pedagogická knižnica s 1 310 KJ a ÚK SAV Bratislava s 2 099 KJ. Pokračuje pokles počtu výpožičiek vo vedeckých knižniciach. Kým v roku 2011 došlo k ich miernemu poklesu o 5 428, v r. 2012 sa ich počet znížil o 127 088 na celkových 2 780 736. Najviac výpožičiek realizovala Univerzitná knižnica Bratislava 1 058 087, nasleduje ŠVK Košice s 659 609 výpožičkami a SNK Martin s 304 204 výpožičkami. Najmenej výpožičiek realizovali v Slovenskej pedagogickej knižnici Bratislava 34 579 a v Slovenskej lekárskej knižnici v NCZI Bratislava 45 664.

K poklesu došlo aj v počte výpožičiek prostredníctvom medziknižničnej výpožičnej služby (MVS): iným knižniciam prostredníctvom MVS vypožičali vedecké knižnice 42 915 KJ, čo bol pokles o 1 528 výpožičiek, z iných knižníc pre svojich používateľov vypožičali 4 846 KJ, čo bol nárast o 310 výpožičiek, prostredníctvom medzinárodnej MVS požičali iným zahraničným knižniciam 376 KJ (nárast o 39) a vypožičali zo zahraničných knižníc 6 309 (pokles o 83) KJ. Najviac MVS iným knižniciam realizovala SNK Martin 27 275, nasleduje ŠVK Prešov 3 377. Z iných knižníc si prostredníctvom MVS najviac vypožičali v ŠVK Košice 1 912 a v UK Bratislava 897. Medzinárodnú MVS iným knižniciam najviac realizovala SNK Martin 157. Medzinárodnú MVS z iných knižníc využili najviac používatelia v UK Bratislava 2 250 a v SNK Martin 1 734 výpožičiek.

Od r. 2 010 pokračuje nárast registrovaných aktívnych používateľov vedeckých knižníc, hoci v predošlých rokoch dochádzalo k ich poklesu. V roku 2 012 ich počet vzrástol o 4 401 (v r. 2011 vzrástol o 712), pričom najviac používateľov 2 596 pribudlo v ŠVK Banská Bystrica, nasleduje ŠVK Prešov, kde pribudlo 1 888 používateľov a v Univerzitnej knižnici Bratislava bol nárast o 1 319 (v UK BA sa významne ich počet zvýšil v r. 2011 až o 9 024), nárast zaznamenali aj v Slovenskej lekárskej knižnici NCZI BA o 387, k najväčšiemu úbytku o 684 používateľov došlo v SNK Martin, nasleduje ŠVK Košice s úbytkom 673 používateľov, Slovenská pedagogická knižnica stratila 238 používateľov, CVTI SR 113 a ÚK SAV 81 používateľov.

Celkovo mali v r. 2 012 vedecké knižnice 77 937 registrovaných aktívnych používateľov. Vedecké knižnice zaznamenali pokles fyzických návštevníkov o 49 731 na celkový počet 1016 865, návštevníkov online služieb uviedli 3 137 858, čo bol pokles o 16 483. Pokračuje pokles počtu návštevníkov podujatí vedeckých knižníc o 3 622 na 67 594. Najviac návštevníkov na podujatiach mali v ŠVK Banská Bystrica 27 100 a v UK Bratislava 25 870, kde zorganizovali aj najviac vzdelávacích podujatí pre verejnosť: ŠVK

BB a UK BA 540. Vedecké knižnice zorganizovali spolu 1 827 podujatí pre verejnosť, čo bol nárast o 126 (v r. 2011 bol nárast o 285), z nich bolo 500 zameraných na informačnú výchovu, čo bol pokles o 99.

Vo vedeckých knižniciach došlo k poklesu počtu PC s internetom pre verejnosť o 8 (v r. 2011 bol úbytok 19 PC) na 401. Zaznamenali 1 675 992 vstupov do svojich online katalógov, čo bol nárast o 213 932 vstupov, najviac vstupov bolo do katalógu CVTI SR 468 668, vytvorili 52 databáz (úbytok o 41), sprístupňovali 203 licencovaných elektronických informačných zdrojov (EIZ), čo bol úbytok o 8, 58 EIZ z celkového počtu sprístupňovali v CVTI SR, spolu zaznamenali vo vedeckých knižniciach 3 968 835 vyhľadávaní, čo bol nárast o 1 183 854 (v r. 2011 bol nárast o 1 454 480), odpovedali na 20 111 dopytov v elektronických referenčných službách, čo bol oproti r. 2011 pokles o 242 (v r. 2011 bol nárast o 4 060), najviac zodpovedali v SNK MT 16 425.

Vedecké knižnice mali spolu 756 zamestnancov, čo bol rovnaký úbytok ako v r. 2011 o 58 zamestnancov. 597 zamestnancov vykonávalo knihovnícke činnosti, čo predstavuje ich nárast o 16. Vysokoškolské vzdelanie malo 331 pracovníkov, čo bol úbytok o 12, z toho vysokoškolské knihovnícke vzdelanie malo len 145 zamestnancov, čo bol nárast o 10. Stredoškolské knihovnícke vzdelanie malo 123 zamestnancov, čo bolo o 32,5 zamestnancov menej, než v roku 2 011.

Náklady na činnosť vedeckých knižníc boli 15 863 489 Eur, vzrástli o 1 262 726 Eur. Náklady na nákup knižničného fondu sa už 2. rok zvýšili, v r. 2012 o 290 329 Eur na 1 157 482 Eur (v r. 2011 sa zvýšili o 163 261 Eur).

Mzdové náklady im vzrástli o 171 380,5 Eur na 6 313 942 Eur. Priemerná mzda vo vedeckých knižniciach bola 696 Eur (v r. 2011 bola 628,7 Eur). Na pracovníkov na dohody vynaložili 193 908 Eur (v r. 2011 vynaložili na pracovníkov na dohody 213 861 Eur). Kapitálové výdavky sa zvýšili o 2 997 115 Eur na 5 577 036 Eur, z toho na výstavbu a rekonštrukciu vynaložili 114 903 Eur, ostatné kapitálové výdavky boli 5 462 133 Eur.

3. Špeciálne knižnice

Počet špeciálnych knižníc sa v roku 2 012 znížil o 5 na 338 knižníc. Z celkového počtu bolo 292 knižníc fungujúcich, čo bol úbytok o 16, 40 knižníc bolo stagnujúcich, čo bol nárast o 8, 6 lekárske knižnice bolo zrušených, čo bol nárast zrušených o 3. Z 292 fungujúcich knižníc je zaregistrovaných v Zozname knižníc SR vedenom na MK SR len 196 knižníc. Medzi stagnujúcimi bolo 16 knižníc v sieti lekárske, 8 technické, 3 pôdohospodárske, 3 v sieti ústavov SAV, 6 vojenských a 4 v sieti knižníc múzeí a galérií. Objem knižničného fondu vo fungujúcich knižniciach klesol o 148 446 KJ na celkový 3 964 754 KJ, v stagnujúcich knižniciach bolo 386 760 KJ, ich fondy vzrástli o 188 314 KJ. Počet výpožičiek klesol o 177 033 výpožičiek na 820 666, zároveň došlo aj k poklesu v počte registrovaných aktívnych používateľov o 6 726 na 59 761.

K výraznému nárastu počtu výpožičiek o 20 138 na celkový počet 310 261 došlo v Knižnici pre mládež mesta Košice, stúpol aj počet realizovaných podujatí pre verejnosť o 201 na celkový počet 2 544, zúčastnilo sa na nich 51 810 účastníkov, čo bol nárast o 510. Nárast výkonov dosiahli s rovnakým počtom zamestnancov 36.

V r. 2012 realizovali o 270 podujatí viac, celkovo 2 786, z nich bolo len 275 zameraných na informačnú výchovu. Vzrástol počet návštevníkov na podujatiach o 7 578, zúčastnilo sa na nich 64 754 účastníkov, mali 313 646 návštevníkov online služieb, čo bol nárast o 31 621. 134 špeciálnych knižníc uviedlo, že majú vlastnú webovú stránku (pokles o 12 v dôsledku zjednocovania metodiky vykazovania), 50 malo online katalóg, čo bol nárast o 2, zaznamenali 186 115 vstupov do svojich elektronických katalógov, čo bol pokles o 53 840.

Verejnosc pouzivala 117 PC s internetom, co bol narast o 6. Pouzivatelja mohli vyuzivat 93 licencovanych internetovych prameňov, co bol pokles o 5. Zaznamenali 6 883 vyhľadavani v licencovanych elektronickych informačnych zdrojoch, co bol pokles o 922. Pracovníci špeciálnych knižnic odpovedali na 19 037 dopytov v elektronickych referenčnych službach, co bol narast o 177.

V špeciálnych knižniciach pracovalo 301,8 zamestnancov, co bolo o 14,2 menej, než v r. 2011. Vysokoškolské vzdelanie malo 113,8 pracovníkov, co bol úbytok o 1,2 pracovníkov, z toho vysokoškolské knihovnícke vzdelanie malo 50,2 –pokles o 4,7 pracovníka (prepočítaný počet) a 82 pracovníkov malo stredoškolské knihovnícke vzdelanie, úbytok o 11,77.

Náklady na činnosť špeciálnych knižnic boli 4 062 597 Eur, co bol narast o 60 805 Eur. Na nákup knižničného fondu vynaložili 711 517,8 Eur, co bol narast o 48 363,2 Eur. Mzdové náklady sa im znížili o 32 693,7 Eur na 2 297 046,9 Eur. Priemerná mzda zamestnancov špeciálnych knižnic bola 634,2 Eur, co bol narast o 20,2 Eur. Náklady na pracovníkov na dohodu mali vo výške 39 638 Eur. Kapitálové výdavky uviedli 87 074 Eur.

Spracovala: PhDr. Iveta Kilárová, CSc., Slovenská národná knižnica Martin